

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0426U000070

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-04-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондар Павло Миколайович

2. Pavlo Bondar

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3407-3043

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 17.00.05

Назва наукової спеціальності: Образотворче мистецтво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 27-03-2026

Спеціальність за освітою: магістр образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва

Місце роботи здобувача: Львівська національна академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071027

Місцезнаходження: вул. Кубійовича, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 35.103.01

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071027

Місцезнаходження: вул. Кубійовича, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071027

Місцезнаходження: вул. Кубійовича, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17.07.51, 18.31.21, 18.31.22

Тема дисертації:

1. Меморіальні твори Гартмана Вітвера в контексті розвитку львівської скульптури першої чверті XIX століття (художньо-стильові особливості, проблеми авторства)
2. Memorial works by Hartmann Witwer in the context of the development of Lviv sculpture in the first quarter of the 19th century (artistic and stylistic features, issues of authorship)

Реферат:

1. У дисертації вперше демонструється узагальнюючий погляд на доробок Гартмана Вітвера в меморіальній скульптурі Львова. Ідентифіковано особистість митця, окреслено середовище діяльності та концепцію функціонування його скульптурної майстерні. Визначено творчий метод Г. Вітвера та засоби художньої виразності з урахуванням обставин становлення його мистецької особистості. Комплексно проаналізовано невідомі меморіальні твори майстра, виокремлено пам'ятки, які характеризуються відмінними пластичними якостями. Творчий доробок Г. Вітвера розглянуто як самотутнє явище зі сталими художньо-стильовими рисами та технічними аспектами виготовлення упродовж всього періоду творчої активності митця у Львові в першій чверті XIX ст. Метою наукової роботи є дослідження меморіальних творів Г. Вітвера, виконаних у Львові в першій чверті XIX ст., їх вивчення в контексті розвитку львівської скульптури, яка від кінця XVIII ст. еволюціонувала від пізнього бароко до класицизму. Численний доробок Г. Вітвера,

неоднорідний за стильовими та художніми якостями, часто викликав суперечки між мистецтвознавцями. Здебільшого його твори не підписані, їхнє авторство не задокументоване, а атрибуції – часто побіжні. З огляду на це актуалізується пропонована в дисертаційному дослідженні проблематика, зосереджена на ґрунтовному та комплексному вивченні меморіальних творів Г. Вітвера, виконаних у Львові. Ця проблема тісно пов'язана з іншими, недостатньо вивченими аспектами становлення мистецької індивідуальності скульптора та його творчого методу, які ми досліджуємо в нашій роботі. Виявлені документи дали змогу ідентифікувати особистість Гартмана Вітвера та підтвердити його походження з м. Імст (Північний Тіроль, Австрія). З'ясовано, що основи скульптурної майстерності Гартман разом зі старшим братом Йоганном Міхаелем Вітвером здобули в родинній майстерні під впливом пізньобарокової пластики з рисами класицизму. Доведено, що підписані твори свідчать про послідовне наслідування класицистичного ідеалу Г. Вітвером. У його творчому методі поєдналися класицистична стилістика з незначними бароковими рисами, як результат впливу середовищ, у яких він формувався як митець (Імста та Відня). Виявлено, що основою художнього мислення Г. Вітвера були класицистичні принципи формотворення, а саме одностороння концепція об'ємної скульптури та класичне розуміння головних засад побудови рельєфу. Між засобами художньої виразності, які застосовував митець у творчості, треба виокремити такі класицистичні риси, як трактування фігур та портретів молодих людей на основі античного ідеалу, досконалий контур, збалансованість постав, відсутність просторових перехресних рухів, окресленість об'ємів, природність драперій, відображення одягу та його аксесуарів, характерних для античності. З'ясовано, що важливим елементом творчого методу Г. Вітвера було звернення до античної спадщини, а також до доробків впливових скульпторів кінця XVIII – початку XIX ст. Визначення головних засад творчого методу Г. Вітвера дало змогу застосувати їх у процесі вивчення непідписаної меморіальної спадщини майстра. Під час аналізу виявлено, що здебільшого ці анонімні пам'ятки виконані характерним для Г. Вітвера методом та мають художньо-стильові риси, притаманні підписаним творам скульптора. У результаті комплексного підходу та порівняльного аналізу непідписаних меморіальних творів виявлено групу пам'яток, позначених виразною бароковою стилістикою й схожими художніми якостями. Проведене дослідження доводить, що творча діяльність Г. Вітвера надала львівській скульптурі рис сформованого класицизму. Його спосіб художнього вислову став домінуючим у львівській меморіальній скульптурі першого десятиліття XIX ст. і зберігав характерні особливості щонайменше чверть століття. У своїх творах Г. Вітвер відображав ідеї Просвітництва та Романтизму, переосмислюючи здобутки знакових скульпторів свого часу. Ключові слова: Гартман Вітвер, творчий метод, авторський підхід, класицизм, українське мистецтво, меморіальна скульптура, львівський скульптурний осередок, мистецькі традиції, Личаківський цвинтар, атрибуція.

2. The dissertation is devoted to the study of H. Witwer's memorial works. The research proves that his creative activity gave Lviv sculpture the features of established classicism and completed the process of evolution of the local late Baroque sculptural centre. Born on 26 December 1776 in Imst (Tyrol, Austria), H. Witwer arrived in Lviv as a mature artist after completing his studies at the Vienna Academy of Arts in 1802. From his early years in Galicia, Hartmann Witwer, unlike his older brother Johann Michael, asserted his creative personality, as evidenced by the author's signatures on his sculptures. These works are characterised by common artistic features and are of particular interest, as only they can be considered authentic works by the master. A comprehensive art history study of H. Witwer's signed works indicates his consistent adherence to the classical aesthetic ideal. An important element of H. Witwer's creative method was his reference to the ancient heritage (the sculpture of Minerva from the Giustiniani collection in Rome and the "Genius Borghese"), as well as to the works of influential sculptors of the late 18th and early 19th centuries, such as A. Canova, F. A. Zauner and J. M. Fischer. H. Witwer's creative method combined classicist stylistics with minor Baroque features, as a result of the influence of the environments in which he developed as an artist (Imst and Vienna). H. Witwer's works indicate that the master usually worked in stone (limestone, marble, alabaster). He created sculptures both from monolithic blocks and from separate elements. The master attached great importance to the technical processing of the stone surface, using textures and carefully working out small details. The identification of the main principles of H. Witwer's creative method made it possible to apply them in the process of studying the master's unsigned memorial heritage. The analysis

revealed that most of these anonymous monuments were made using a method characteristic of H. Witwer and have artistic and stylistic features typical of the sculptor's signed works. These include the tombstones on the graves of J. Schabinger, K. Grasel, S. Siegel, J. Machan, J. Woynar, J. Pieczonka, S. Nowicki, A. Golebska, sculptures on the tomb of B. T. Bzrozowski and the Dunin-Borkowski chapel, six figures on unknown graves in Lychakiv Cemetery (fields No. 7, 8, 14), as well as the tombstones on the graves of R. Mieleniewska and the Hoffmann family. The low artistic level of some of the listed monuments gives reason to hypothesise that H. Witwer's assistants or students were actively involved in their creation. As a result of a comprehensive approach and comparative analysis of unsigned memorial works, a group of monuments marked by a distinct Baroque style was identified, continuing the traditions of the local sculptural centre. These are monuments to R. Wartanowicz, M. A. Poninska, J. Gaisruck, U. Glogowska, and a sculpture of a mourner on an unknown grave in Lychakiv Cemetery (field No. 10), some of which were made before H. Witwer arrived in Lviv. Among the unsigned memorial works, there are also a number of monuments that, within the framework of classicist form creation, reveal artistic features that differ from H. Witwer's plastic language. The sculptures on the graves of the Nikorowicz and F. (M.) Strzelecka are characterised by features typical of the works of A. Schimzer and P. Eutele. The figures and sculptural elements decorating the graves of the Kulczycki, Hartmanow, A. Wegner, J. Paulini, J. Wenzel families lack the fullness of artistic means characteristic of H. Witwer's creative method. Throughout his life, H. Witwer remained faithful to classical aesthetic ideals and influenced the development of the Lviv sculpture centre. His artistic style became dominant in Lviv's memorial sculpture in the first decade of the 19th century and retained its characteristic features for at least a quarter of a century. In his works, H. Witwer reflected the ideas of the Enlightenment and Romanticism, reinterpreting the achievements of Antiquity and famous sculptors of his time. He brought to Lviv the allegories of Genius of Death, Virtue, Piety, and Time, which were widespread in European memory, and created monumental ensembles with a complex meaningful programme. In his works, H. Witwer responded to the pressing challenges of the time, inspired by Romantic sentiments and Biedermeier art, especially in the second and third decades of the 19th century. This was evident in his references to nature in portraits, figures and clothing, in his imitation of the fashion of his time, which distinguished the master from other sculptors. Key words: Hartman Witwer, creative method, author's approach, classicism, Ukrainian art, memorial sculpture, Lviv sculpture center, artistic traditions, Lychakiv Cemetery, attribution.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Бондар П. Монументальна скульптура кін. XVIII – першої пол. XIX ст. в урбаністичному середовищі Львова: проблеми іконографії. Народознавчі зошити. 2007. № 1–2. С. 144–150.
- 2. Бондар П. Твір Гартмана Вітвера «Жінка, що обіймає за шию журавля». Проблеми атрибуції та іконографії. Народознавчі зошити. 2008. № 1–2. С. 106–110.
- 3. Бондар П. Джерела інспірацій у творчості Гартмана Вітвера (Скульптура «Жінка, що обіймає за шию журавля»). Вісник Львівської національної академії мистецтв. Львів, 2009. Вип. 20. С. 159–167.
- 4. Бондар П. Атрибуція пам'ятника А. М. Понінської з Каліновських на Личаківському кладовищі у Львові. Вісник Львівської національної академії мистецтв. Львів, 2016. Вип. 28. С. 131–143.
- 5. Бондар П. До проблеми ідентичності львівської скульптури авторства Гартмана Вітвера у контексті нових документальних знахідок. Вісник Львівської національної академії мистецтв. Львів, 2017. Вип. 31. С.

213–221.

- 6. Бондар П. Творчість Гартмана Вітвера 1804–1809 років. Формотворення та художньо-стильові особливості. Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті : зб. наук. пр. / за ред. В. Я. Даниленка. Харків : ХДАДМ, 2020. № 1. С. 21–28.
- 7. Бондар П. Львівський скульптор Гартман Вітвер та його мистецька родина з Імста. Нові архівні знахідки та дослідження. Вісник Львівської національної академії мистецтв. Львів, 2023. Вип. 50. С. 23–29.
- 8. Бондар П. Академічна освіта Гартмана Вітвера: у світлі архівних джерел. Народознавчі зошити. 2024. № 2 (176). С. 369–376.
- 9. Бондар П. Художньо-стильові особливості наймасштабнішого класицистичного пам'ятника першого десятиліття XIX століття на Личаківському цвинтарі у Львові. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2025. № 3. С. 188 – 193.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Патик Роксолана Степанівна

2. Roksolana S. Patyk

Кваліфікація: к. мист., професор, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1520-1185

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071027

Місцезнаходження: вул. Кубійовича, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приймич Михайло Васильович

2. Pryimych Mykhailo V

Кваліфікація: д. мист., доц., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Закарпатська академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 26465086

Місцезнаходження: вул. Минайська 38/80, Ужгород, Ужгородський р-н., 88015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Купчинська Лариса Олегівна

2. Larysa O. Kupchynska

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6461-4819

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 22334641

Місцезнаходження: вул. Стефаника, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Голубець Орест Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Голубець Орест Михайлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бабунич Юлія Ігорівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна